

EMBARGO 19.1.2022 klo 11.00: Vuoden 2021 varustamobarometri julkaistu – käänne parempaan suuntaan näkyvissä

Merenkulkualan suhdanteet, kuljetuskysyntä ja hintakehitys nousivat vuoden 2021 varustamobarometrissa voimakkaasti ja nopeasti. Täytyy kuitenkin muistaa, että edellisenä vuonna covid-19-pandemia näkyi varustamobarometrin aikasarjoissa syvänä pudotuksena, josta nyt noustiin selkeästi ylöspäin. Myös tulevaisuuden odotukset ovat positiivisia. Toisaalta polttoaineen hinta ja vaikeus palkata merihenkilöstöä ovat yhä selkeämmin tulevaisuuden haasteita. Vuotuisen varustamobarometrin laatii Turun yliopiston Brahea-keskuksen Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen yhteydessä toimiva Shortsea Promotion Centre Finland.

Varustamobarometrin rahtiliikenteeseen keskittyvä kysely toteutettiin loka–marraskuussa 2021, ennen kuin omikron-variantista oli tietoa. Merenkulkumarkkinoiden suhdanteita kaudella 2021 kuvaava saldoluku nousi 86 pisteeseen, korkeammalle kuin milloinkaan barometrin toteutusaikana. Edellisen kauden pudotus oli toisaalta myös nopea ja raju. Nousua tälle kaudelle ennakoitiin jo vuoden 2020 barometrissa, mutta huomattavasti maltillisemmin. Kuljetuskysyntä elpyi vastanneista 86 % mukaan. Suhdanteiden ennakoitaan jatkuvan positiivisina ja tulevalle kaudelle 49 % vastaajista ennakoi paranevaa kysyntää. *”On ilahduttavaa, että yritysten kehitysnäkymät ovat myönteisiä, mutta esimerkiksi matkustajavarustamot ovat menettäneet puolet matkustajistaan ja jatkuvat matkarajoitukset ovat erittäin haastavia”,* toteaa Ahvenanmaan maakuntahallituksen osastopäällikkö Linnéa Johansson.

Käytetyn polttoaineen hinta nousi varustamoiden mukaan voimakkaasti tällä tarkastelukaudella. Uusien hiilineutraalien polttoaineiden tullessa markkinoille polttoaineen tai energian hinta tulee todennäköisesti tulevaisuudessa edelleen nousemaan. Varustamoista 55 % piti polttoaineen hintaa kasvun esteenä.

Hyvä kehitys näkyi myös varustamoiden liikevaihdossa ja kapasiteetin käyttöasteessa. Toisaalta miehistökustannukset ovat edelleen korkeat. Varustamoiden mukaan kapasiteetin rajallisuus ja osaavan merihenkilöstön saatavuus sekä työvoimakustannusten nousu ovat nyt muuttuneessa tilanteessa kasvua rajoittava tekijöitä. Covid-19-pandemia aiheuttaa merenkulkualalle edelleen maailmanlaajuisesti epätasapainoa ja ruuhkautumista. *”Traficomissa seurataan aktiivisesti koronan vaikutuksia merenkulkuun ja raportoidaan tilanteesta valtionhallinnossa. Traficom on saanut hallitukselta tehtäväksi myöntää varustamoille koronatukea, jonka avulla varmistetaan yhteiskunnan kannalta riittävät merenkulun yhteydet”* toteaa johtaja Pipsa Eklund, Liikenne- ja viestintävirasto.

Varustamoita odottavat seuraavaksi uudet merenkulun hiilineutraalisuustavoitteisiin liittyvät haasteet. *”Varustamot ovat sitoutuneet kunnianhimoisiin päästövähennystavoitteisiin, varustamoala on jopa esittänyt IMO:n tavoitteen reipasta kiristämistä, niin että maailman merenkulku olisi hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Kuten barometrin tulokset osoittavat, tavoitteen saavuttaminen tulee vaatimaan suuria taloudellisia panostuksia ja uutta teknologiaa. Uusiutuvien polttoaineiden saatavuudella tulee olemaan ratkaiseva merkitys”,* toteaa Suomen Varustamot ry:n toimitusjohtaja Tiina Tuurnala.

TURUN YLIOPISTO

Merenkulkualan koulutus-
ja tutkimuskeskus

Vuoden 2021 teemakysymyksessä kysyttiin, mitä keinoja varustamot aikovat käyttää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Keinoina nähtiin erityisesti reittien ja kuljetusten optimointi, mikä ei tosin yksistään riitä. Vastaajista 70 % piti pullonkauloina uusien, vähähiilisten polttoaineiden tai energian hintaa sekä niiden saatavuutta. Toisella teemakysymyssarjalla kartoitetaan viiden vuoden aikajänteellä varustamojen näkemyksiä yritys vastuusta ja ympäristöystävällisyydestä kilpailuelementtinä. Vastaajista 57 %:in mukaan rahdinantajat ottavat huomioon vastuullisen toimitusketjun ja ovat kiinnostuneita varustamoiden vastuullisuudesta, mikä on hieman isompi osuus kuin aiemmissa kyselyissä.

Barometri kartoittaa vuosittain varustamoalan ylimmän johdon näkemyksiä merikuljetusten ja varustamoalan kehityksestä. Tutkimus toteutettiin verkkokyselynä loka-marraskuussa 2021. Kysely lähetettiin suomalaisten varustamojen lisäksi Suomen meriliikenteen kannalta oleellisille ulkomaisille varustamoille. Varustamobarometrin on tuottanut Turun yliopiston Brahea-keskuksen Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen yhteydessä toimivan Shortsea Promotion Centre Finland. Barometrin toimeksiantajina ovat Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, Suomen Varustamot Ry sekä Ahvenanmaan maakuntahallitus.

Varustamobarometri julkaistaan verkossa keskiviikkona 19.1. klo 11.00 Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskuksen kansallisessa sarjassa osoitteessa: <https://www.utu.fi/fi/yliopisto/brahea-keskus/meri-ja-merenkulku-MKK/mkkn-julkaisut>

Lisätietoja:

Merenkulkualan koulutus- ja tutkimuskeskus. Sari Repka, p. 040 801 9206, sari.repka@utu.fi
Riitta Pöntynen, p. 040 351 0476, riitta.pontynen@utu.fi

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, johtaja Pipsa Eklund, p. 029 534 5396
pipsa.eklund@traficom.fi

Suomen Varustamot Ry, toimitusjohtaja Tiina Tuurnala, p. +358 40 547 6762, tiina.tuurnala@shipowners.fi

Ålands landskapsregering/ näringsavdelningen. Avdelningschef Linnéa Johansson, tel. +358 18 25270,
Linnea.Johansson@regeringen.ax